

Sygn. akt VII U 136/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 sierpnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Małgorzata Kowalska

Protokolant prot. sądowy Agnieszka Goluch

po rozpoznaniu w dniu 4 sierpnia 2015 roku w Lublinie

sprawy J. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o zwrot nienależnie pobranego świadczenia

na skutek odwołania J. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 2 grudnia 2014 roku znak(...)

oddala odwołanie

Sygn. akt VII U 136/15

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia 2 grudnia 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. zobowiązał J. B. do zwrotu nienależnie pobranej renty rodzinnej za okres od 1 września 2014 roku do 30 listopada 2014 roku w kwocie 2 559,78 zł i odsetek w kwocie 38,29 zł (k. 113 a.r.). W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż za w/w okres renta nie przysługiwała, ponieważ wnioskodawczyni została skreślona z listy słuchaczy(...) Szkoły(...) w L. z dniem 31 sierpnia 2014 roku.

Od powyższej decyzji w dniu 12 stycznia 2014 roku odwołanie wniosła J. B., wskazując iż przebywała na długoterminowym zwolnieniu lekarskim przez ponad 6 miesięcy i w związku z tym nie mogła uczestniczyć w zajęciach. Do odwołania dołączyła odpisy kart informacyjnych z pobytów w szpitalu w okresach od 31 lipca 2014 roku do 5 sierpnia 2014 roku, od 29 sierpnia 2014 roku do 9 września 2014 roku, od 16 września 2014 roku do 23 września 2014 roku oraz od 16 października 2014 roku do 22 października 2014 roku (k. 2 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podnosząc, iż na wnioskodawcy spoczywał obowiązek poinformowania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o okolicznościach powodujących zawieszenie prawa do świadczenia (odpowiedź na odwołanie k. 3-4 a.s.).

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska procesowe (k. 22 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

J. B., urodzona w dniu (...) była uprawniona do renty rodzinnej po zmarłym ojcu – M. B. od dnia 1 października 2008 roku. Rentę tą ustalano wnioskodawczyni na okresy do 31 sierpnia 2009 roku, następnie do dnia 31 sierpnia 2011 roku, do 31 sierpnia 2013 roku oraz ostatnio od dnia 1 października 2013 roku do 30 listopada 2014 roku tj. odo miesiąca ukończenia 25 lat (decyzje k. 17, 25, 53 oraz k. 89 a.r.). Ostatnio przyznano wnioskodawczyni prawo do renty rodzinnej w związku z przedstawieniem przez nią zaświadczenia z(...)Szkoły(...)w L., z którego wynikało, iż J. B. jest słuchaczką tej szkoły na semestrze pierwszym w roku szkolnym 2013/2014, przyjęta została do szkoły w dniu 17 września 2013 roku, zaś przewidywany termin zakończenia nauki to sierpień 2015 roku (zaświadczenie k. 87 a.r.). Każda z powyższych decyzji zawierała szczegółowe pouczenie, dotyczące konieczności poinformowania organu rentowego o zaprzestaniu nauki w szkole bądź uczelni oraz o konsekwencjach pobrania nienależnego świadczenia (k. 89v-93 a.r.).

W dniu 27 listopada 2014 roku, na żądanie organu rentowego, (...) Szkoła (...) nadesłała pismo, zaświadczające iż J. B. była słuchaczką:

- (...) Szkoły Ochrony (...) i (...) w L. od dnia 1 września 2009 roku do 10 czerwca 2011 roku uzyskując status absolwenta;
- (...) szkoły (...) w L. na kierunku technik usług kosmetycznych od 1 września 2011 roku do 31 stycznia 2012 roku (skreślona z listy słuchaczy);
- (...) Szkoły (...) (...) od 1 lutego 2012 roku (na tym samym kierunku) do 27 sierpnia 2012 roku, kiedy to sama zrezygnowała i odebrała dokumenty;
- (...) Policealnej (...) (...) na kierunku florysta od dnia 1 września 2012 roku do dnia 14 czerwca 2013 roku uzyskując status absolwenta;
- (...) Szkoły (...) (...) w L. na kierunku technik geodeta od dnia 17 września 2013 roku do 31 sierpnia 2014 roku, kiedy to została skreślona z listy słuchaczy (zaświadczenie k. 105 a.r.).

W tej sytuacji organ rentowy stwierdził, iż renta rodzinna przyznana J. B. została w okresie od 1 września 2014 roku do dnia 30 listopada 2014 roku wypłacona nienależnie i zaskarżoną decyzją z dnia 2 grudnia 2014 roku zobowiązano wnioskodawczynię do zwrotu nadpłaconej kwoty wraz z odsetkami (k. 113 a.r.).

W okresach od 31 lipca 2014 roku do dnia 8 sierpnia 2014 roku, od dnia 29 sierpnia 2014 roku do dnia 9 września 2014 roku oraz od 16 września 2014 roku do 23 września 2014 roku wnioskodawczyni w związku ze schorzeniem (...) przebywała w szpitalu, korzystała ponadto ze zwolnienia lekarskiego. W tym czasie była w ciąży, w dniu 16 października 2014 roku urodziła dziecko (k. 3-14 a.s.). Na rozprawie w dniu 4 sierpnia 2015 roku wnioskodawczyni wskazała, iż nie powiadomiła organu rentowego o przerwaniu nauki, gdyż w tym czasie przebywała przez cały czas w szpitalu (do 22 października 2014 roku) a ponadto planowała wrócić do szkoły. Obecnie nie pracuje, wychowuje dziecko i nie ma środków finansowych potrzebnych aby uregulować zaległość wobec ZUS (zeznania wnioskodawczyni k. 22v-23 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach organu rentowego, które nie budziły wątpliwości co do ich formy oraz treści oraz nie zostały zakwestionowane przez strony. Dokumenty te sporządzone zostały przez uprawnione do tego organy i nie budziły wątpliwości co do ich prawdziwości.

Sąd natomiast nie dał wiary zeznaniom wnioskodawcy, w części, w której wskazała ona, iż nie była w stanie powiadomić organu rentowego o przerwaniu nauki ze względu na stan zdrowia oraz z tego powodu, iż od połowy września zamierzała wrócić do szkoły. Jak wynika z dokumentacji leczenia wnioskodawczyni w okresie od 31 lipca 2014 roku do 22 października 2014 roku przebywała w szpitalu kilkakrotnie, jednak nie przez cały czas – była wypisywana do domu w związku z polepszeniem stanu zdrowia. Miała więc możliwość poinformowania ZUS-u o zakończeniu nauki, w sposób choćby korespondencyjny. Nadto z zachowania wnioskodawczyni w tym okresie nie można wywieść, iż miała ona zamiar kontynuować naukę na kierunku technik geodeta, rozpoczętą we wrześniu

2013 roku. Szkoła skreśliła ją z listy słuchaczy pod koniec wakacji 2014 roku tj. w dniu 31 sierpnia 2014 roku. Miało to więc z pewnością związek z opuszczaniem przez nią zajęć już w roku szkolnym 2013/2014 i nieuzyskaniem odpowiednich zaliczeń. Nie mógł mieć na to wpływu pobyt skarżącej w szpitalu w okresie wakacji. Nic nie wskazuje na to aby odwołująca podjęła jakiegokolwiek kroki zapobiegające takiej sytuacji. Już na początku września musiała mieć świadomość, iż nie przyjęto jej na kolejny semestr. Wcześniej przez wiele lat J. B. pobierała rentę rodzinną, którą przedłużano w związku z rozpoczynaniem przez wnioskodawczynię nauki na kolejnych kierunkach(...) Szkoły (...) Miała więc ona pełną świadomość, iż w momencie przerwania nauki świadczenie to jej się nie należy. Tym bardziej, iż otrzymywała wielokrotne pouczenia (wraz z decyzjami) o konieczności zawiadomienia organu rentowego o każdej zmianie okoliczności mających wpływ na prawo do renty rodzinnej, bez dodatkowego wezwania ze strony ZUS, w tym w szczególności o zaprzestaniu nauki oraz o konsekwencjach pobrania nienależnego świadczenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie J. B. nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) prawo do renty rodzinnej mają dzieci własne do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 rok życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 roku życia.

Zgodnie zaś z treścią art. 138 ust. 1 cytowanej ustawy osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu. Ustęp 2 pkt 1 i 2 stanowi, że za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust. 1 uważa się:

- świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania;

- świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenia.

W przedmiotowym postępowaniu w sposób niebudzący wątpliwości zostało wykazane, iż świadczenie rentowe wypłacane J. B., zostało przez nią nienależnie pobrane w okresie od 1 września 2014 roku do 30 listopada 2014 roku. Sama wnioskodawczyni nie kwestionowała zresztą faktu, iż zakończyła ona naukę w (...) od dnia 1 września 2014 roku.

Skarżąca nie poinformowała organu rentowego o fakcie przerwania nauki. Jak wynikało z materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania, skarżąca została właściwie pouczona o obowiązku informowania ZUS o okolicznościach, od których uzależnione jest prawo do wypłaty świadczenia. Pouczenia kierowane do niej były jasne i zrozumiałe i odnosiły się do konkretnej sytuacji. Miała ona więc pełną świadomości, że jedynie faktyczne kontynuowanie nauki w szkole uprawnia ją do pobierania renty rodzinnej,

W wyniku zachowania J. B. nastąpiła więc sytuacja, w której organ rentowy wypłacił za okres od września 2014 roku do listopada 2014 roku świadczenie pomimo zaistnienia okoliczności powodującej wstrzymanie wypłaty świadczenia. Wnioskodawczyni zaś niewątpliwie była pouczony o braku prawa do pobierania świadczenia w razie przerwania nauki. Zaskarżona decyzja została więc wydana prawidłowo i zgodnie z obowiązującymi przepisami. Na fakt ten nie mogła mieć wpływu okoliczność, iż odwołująca okresowo przebywała w szpitalu. Jak wyżej wskazano pobyty te były kilkudniowe i nie uniemożliwiały jej zawiadomienia organu rentowego o zaprzestaniu nauki. Bez znaczenia jest również, czy wnioskodawczyni zamierzała tą naukę kontynuować czy nie – faktem jest, że z dniem 31 sierpnia 2014 roku skreślono ją z listy słuchaczy a do dnia otrzymania zaskarżonej decyzji wnioskodawczyni nie poczyniła żadnych kroków aby ta naukę podjąć.

Z uwagi na powyższe, na mocy powołanych przepisów i art. 477¹⁴ § 1 kpc Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.